

- пропонувати своїм клієнтам пільгові умови купівлі товару;
- завдяки отриманню коштів одразу після відвантаження товару, закуповувати матеріали у своїх постачальників за нижчою ціною.

Отже, впливаючи на пришвидшення обіговості обігових коштів підприємств, факторинг підвищує їх ліквідність, платоспроможність, фінансову стійкість та конкурентоспроможність. Перспективи подальших досліджень полягають в удосконаленні механізмів здійснення факторингових операцій на фінансовому ринку України.

Література

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р., № 436-IV (зі змінами і доповненнями).
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р., № 435-IV (зі змінами і доповненнями).
3. Банківські операції : підручник. – Вид. 2-ге, [перероб. і доп.]. / А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна та ін. / за ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Мороза. – К. : Вид-во КНЕУ, 2002. – 476 с.
4. Крупка М.І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України : монографія / М.І. Крупка. – Львів : Вид. центр Львівського НУ ім. Івана Франка, 2001. – 608 с.
5. Мануйлович Ю.М. Проблеми управління оборотними засобами підприємства в сучасних умовах функціонування / Ю.М. Мануйлович // Вісник Хмельницького національного університету. – Хмельницький, 2009. – № 1. – 234-239 с.
6. Держком. статистики України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Фаринович И.В. Факторинг как механизм ускорения оборотности оборотных средств предприятий

Отражена сущность факторинга как механизма ускорения оборотности оборотных средств предприятий. Выявлены основные недостатки в структуре оборотных активов предприятий за видами экономической деятельности. Рассмотрены условия предоставления факторинговых услуг банковскими учреждениями и факторинговыми компаниями.

Ключевые слова: оборотные средства, дебиторская задолженность, факторинг.

Farynovych I.V. Factoring as mechanism of acceleration to circulating of circulating money of enterprises

Essence of factoring is reflected in the article, as to the mechanism of acceleration of circulating of circulating money of enterprises. Basic defects are educed in the structure of circulating money of enterprises after the types of economic activity. The terms of grant of factoring services are considered by bank institutions and factoring companies.

Keywords: circulating money, account receivable, factoring.

УДК 332.142

Доц. С.Ф. Черничко, канд. екон. наук –
Ужгородський НЦ Київського НТЕУ

РЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ (ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ)

Досліджено механізм державного впливу на економічний регіональний розвиток у зарубіжних країнах. Визначено напрями та складові стратегії регіонального розвитку в Україні та запропоновано можливі шляхи її удосконалення.

Ключові слова: регіон, стратегія регіонального розвитку, державне регулювання.

З розвитком економік різних країн, з часом виникало розуміння того, що далекоглядні перспективи розвитку національних економік є неможливими без відповідного стратегічного та скоординованого розвитку їх складових – економік регіонів. Пришвидшений розвиток одних регіонів та відсталість інших може призводити до розбалансування всієї економічної системи країни. Тому щоразу стикаючись з регіональними проблемами, які прямо або опосередковано впливають на темпи зростання всього національного господарства та розвиток суспільства, керівництво країни розуміє, що держава не повинна стояти осторонь цих проблем, а повинна займати активну позицію щодо їх вирішення. Втручання держави в регіональний розвиток та її вплив на економічні процеси набуває дедалі більшої вагомості. Державне регулювання економічного розвитку регіонів стає основою для цілеспрямованого розвитку регіонів на базі стратегії економічного розвитку країни.

Невирішеність та нагромадження регіональних проблем є характерним і для України. Сюди можна віднести такі проблеми, як: зростання диспропорцій у розвитку регіонів, виникнення джерел соціального напруження; структурна розбалансованість та структурна невідповідність економік регіону стратегічним напрямам їхнього розвитку; поява та невирішеність різноманітних екологічних та природних регіональних проблем; питання відсталості та депресивності прикордонних регіонів та багато інших. Тому державне регулювання розвитку регіонів, яке має проявлятися в регіональній економічній політиці, повинно бути спрямоване на вирішення нагальних регіональних проблем та запобігання виникненню інших.

Питаннями розвитку регіонів та регулювання економік регіону займаються багато вчених дослідників-регіонознавців: О. Голіков, В. Керецман, Н.Р. Нижник, В.І. Пила, В. Папп, В. Симоненко та інші. Однак питання механізму державного регулювання розвитку економіки регіону є недостатньо вивченим та дослідженим для того, щоб можна було запропонувати дієвий та ефективний механізм державного регулювання регіональних економік.

Метою роботи є дослідження досвіду зарубіжних країн в аспекті розроблення механізму державного регулювального впливу на економічний регіональний розвиток.

Для вирішення перелічених проблем було поставлено такі завдання: дослідити практичні аспекти формування механізму державного впливу на економічний регіональний розвиток у зарубіжних країнах; узагальнити їхній досвід з виявленням типових позитивних характеристик впливу держави на регіональний розвиток; дослідити напрями та складові стратегії регіонального розвитку в Україні.

Головним інструментом реалізації стратегії регіонального розвитку в Німеччині є спільне завдання Федерації та земель: "Вдосконалення регіональної економічної структури". Це Закон від 6 жовтня 1969 р., який докладно розкриває механізм державного регулятивного впливу на розвиток регіонів. Згідно зі Законом Федерації та земель, встановлюють умови для здійснення регіональної економічної політики та реалізації Європейського законодавства на національному рівні [1]. На основі спільного завдання, відповідно до Федерації та земель щорічно розробляють та затверджують рамковий план регіональ-

ного розвитку. За цим планом визначаються регіони яким буде надано допомогу, правила надання та обсяги фінансування, а також розроблено регіональні програми розвитку.

Відповідно до цього Закону, допомога повинна надаватись депресивним регіонам або регіонам із слабкою економічною структурою, а також може надаватись тим регіонам, які вагомо впливають на розвиток структурно відсталих територій. Головна мета цієї допомоги – створення умов у слабких регіонах для їх саморозвитку через пришвидшення інвестиційної діяльності та створення висококонкурентних підприємств. Необхідно наголосити, що заходи сприяння реалізуються через фінансову підтримку, яка формується з коштів Федерації та коштів земель в однакових частинах. Це робить відповідальними як Федерацію, так і землі за ефективне використання державних та земельних коштів. Ці кошти скеровують на інвестиційний розвиток визначених регіонів, тобто створення умов для їх економічного зростання, а не на тимчасове збільшення споживання [1].

Головну відповідальність за економічний розвиток регіонів несуть землі. Тому їм надається право визначати яким підприємствам надавати допомогу і в якому обсязі, виділяти галузеві та територіальні пріоритети, розподіляти кошти та контролювати їх використання. Для втілення стратегічних напрямів регіонального розвитку розроблено координаційні рамки зі сприяння розвитку регіональних економік. Вони передбачають:

- оцінювання та визначення регіонів, яким необхідна допомога;
- величина цієї фінансової допомоги та форми її надання;
- конкретні проекти та заходи, яким буде надаватись сприяння;
- вирішення умов використання коштів та їх повернення;
- оцінювання, звітність та аналіз ефективності використання коштів та зміна показників економічного розвитку регіону.

Для розроблення та втілення рішень про спільні координаційні рамки створюється координаційний комітет (рис.). У цьому комітеті представлені як Федеральний уряд, так і уряди земель. Характерним є те, що для збалансування інтересів Федерації та земель кількість голосів від них, які представлені в комітеті, є однаковими.

Головними нормативно-правовими актами, на основі яких здійснюється стимулювання та регулювання регіонального розвитку в Україні, є:

- Закон України "Про стимулювання розвитку регіонів" №2850-IV від 08.09.2005 р.;

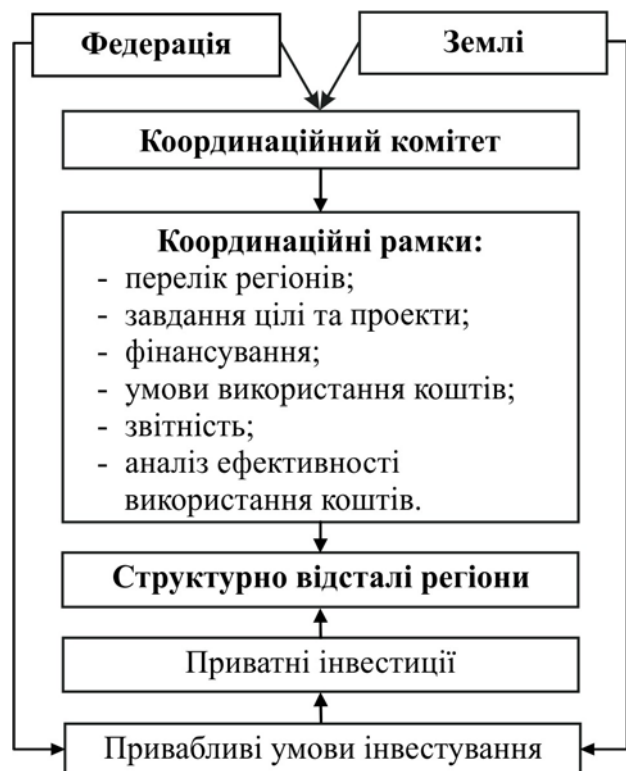

Рис. Регулювання регіонального розвитку в Німеччині

- Постанова Кабінету Міністрів України №1001 від 21 липня 2006 р. "Про затвердження державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 р.";
- Постанова Кабінету Міністрів України від 27 травня 2007 р., № 751 "Про затвердження Порядку підготовки, укладання та виконання угоди щодо регіонального розвитку і відповідної типової угоди".

Згідно зі Законом України, метою стимулювання розвитку регіонів є [2]:

- забезпечення їх динамічного та сталого розвитку, подолання бідності, покращення рівня життя населення;
- ефективне використання ресурсів регіону для досягнення оптимальної спеціалізації регіонів у виробництві ВРП;
- створення однакових можливостей та умов для розвитку економік регіонів;
- ліквідація депресивного стану окремих територій та регіонів.

Державне регулювання розвитку регіонів, відповідно до Закону повинно здійснюватись на основі державної регіональної політики, державних програм регіонального розвитку та Законів про державний бюджет України.

Для забезпечення розвитку регіонів КМУ затверджено Державну стратегію регіонального розвитку. Згідно зі Стратегією, головними проблемами регіонального розвитку є зростання диспропорцій у соціально-економічному розвитку регіонів, низька конкурентоспроможність та інвестиційно-інноваційна активність [3]. У Стратегії наголошено, що незважаючи на те, що Україна має один з найбільших в Європі структурно-розгалужених промислових комплексів, структурна розбалансованість його є найбільш вразливим місцем як регіональних економік, так і національної економіки загалом. Проблемою є сировинна спрямованість підприємств та виробництво проміжної та низькотехнологічної продукції.

Згідно зі Стратегією, політика регіонального розвитку в Україні повинна бути окреслена такими напрямками:

- програмування та розвиток регіонів на основі взаємопов'язаних регіональної та національної стратегії;
- концентрація ресурсів на відповідних територіях та порядок їх використання;
- синхронне проведення реформ у регіонах та узгодженість дій центральних та місцевих влад;
- формування опорних регіонів, які є локомотивами економічного зростання.

Основними інструментами реалізації Стратегії є:

1. Угоди щодо регіонального розвитку.
2. Програми подолання депресивності окремих територій.
3. Державні цільові програми.
4. Регіональні стратегії і програми соціально-економічного та культурного розвитку.

Механізм фінансування державних програм підтримки регіонального розвитку передбачає виділення коштів з державного бюджету за такими напрямками: бюджетні програми підтримки регіонального розвитку; субвенції на виконання інвестиційних проектів. Також фінансування повинно здійснюватись за рахунок коштів місцевих бюджетів та інвесторів.

Згідно зі Законом, реалізацію державної регіональної політики забезпечує: Кабінет Міністрів України, Центральний орган виконавчої влади з питань

економічної політики, інші центральні і місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до їхніх повноважень [2].

За результатами цього дослідження можна зробити такі висновки:

1. Регулювання регіонального розвитку в Україні не виконує тих функцій, які є необхідними для дієвого впливу на економічний розвиток регіонів.
2. Не визначено центрального органу, який би відповідально займався проблемами регіонів та звітував про виконану роботу (до прикладу: у Німеччині – це Координаційний комітет; у Румунії – Національна Рада з питань регіонального розвитку; у Франції – Делегація з облаштування територій і регіонального розвитку).
3. На регіональному рівні вирішенням питань регіонального розвитку переважно займаються органи місцевої влади та місцевого самоврядування, чіткі повноваження яких із цих питань Законом не визначено.
4. Не створено центрального та регіональних фондів, які акумулювали б кошти для вирішення регіональних проблем.
5. Незрозумілими є пропорції у фінансуванні регіональних програм з боку уряду та регіонів (до прикладу: у Німеччині – це 50-50).
6. Не визначено критерії згідно з якими регіонам повинна надаватися допомога з державного бюджету (до прикладу: в Німеччині – це тільки структурно слабкі регіони; у Румунії – території, що перебувають у несприятливому становищі).

Література

1. Ціммерман Х. Адміністративно-територіальна реформа, планування розвитку територій та політика регіонального розвитку – деякі зауваження до "Концепції державної регіональної політики" Міністерства регіонального розвитку та будівництва України / Хорст Ціммерман. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://nara-portal.academy.gov.ua:8101/tezausur/Lists/.../Nr-11-ukrainisch.doc>.
2. Закон України "Про стимулювання розвитку регіонів" від 08.09.2005 р., № 2850/IV. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2850-15>.
3. Закон України "Бюджетний кодекс України" від 21.06.2001 р., № 2542/IV. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2542-14>.
4. Постанова КМУ "Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року" від 21 липня 2006 р., № 1001. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1001-2006-%EF>.

Чернышко С.Ф. Регулирование регионального развития в Украине и за границей (опыт Германии)

Исследован механизм государственного влияния на экономическое региональное развитие в зарубежных странах. Определены направления и составные стратегии регионального развития Украины и предложены возможные пути ее усовершенствования.

Ключевые слова: регион, стратегия регионального развития, государственное регулирование.

Chernychko S.F. Adjusting of regional development in Ukraine and after border (experience of Germany)

Research of mechanism of state influence on economic regional development in overseas countries is conducted. Directions of improvement to strategy of regional development of Ukraine are offered.

Keywords: region, strategy of development of region, government control.